de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 28 — 11 JULI 1952

VERKEERS-SPEL!

WEN.

Het avontuur in de duinen

„Jij dat touw nog wat strakker, Han!" sprak Karel.

De jongen, die zo werd aangesproken, trok nog wat harder aan het touw, dat hij in zijn hand had.

Aan de andere kant stond nog een jongen, die Flip heette. Het waren goede vriendjes van elkaar, dit drietal. Vóór schooltijd, tijdens het speelkwartier en 's avonds, steeds zag je ze bij elkaar. En menig avontuur hadden ze op hun vrije middagen beleefd. Gisterochtend had de meester verteld, dat de school voor een dag gesloten zou zijn en toen het vier uur was, waren de jongens direct begonnen met plannen maken. De een wilde gaan fietsen, de ander een lange wandeltocht ondernemen. Maar Karel had het beste idee gehad.

Toen zijn tante een poosje geleden de zolder had schoongemaakt en Karel op bezoek was, had hij daar een groot pak zien liggen. Hij had zijn tante gevraagd, wat daar in zat. Het was een oude tent van oom Frits, die vroeger veel kampeerde. Maar oom Frits was ouder geworden en had geen tijd meer om te gaan kamperen en zo had de tent op zolder een plaatsje gekregen waar hij al jaren lag.

„Ik zou hem wel weg willen geven, als ik maar wist, wie ik er een plezier mee kon doen," zei tante. Toen Karel dat hoorde sprong hij op en hakkelde: „Z-z-zou ik 'm misschien?" Tante lachte om zijn verlegenheid, nam het pak op en legde het op de schouder van haar neefje, die met schitterende ogen en rode wangen bedankte voor het fijne cadeau. Vlug rende hij naar oom Frits om zijn nieuwe aanwinst te laten zien. Eerst deed oom net of hij boos was, omdat tante zijn tent had weggegeven, maar toen hij het teleurgestelde gezicht van Karel zag, begon hij hard te lachen.

„Ik zal je vertellen, hoe je zo'n tent moet opzetten," zei hij.

En oom vertelde van een tentharing: „Dat is geen soort vis, maar een houten stokje, dat in de grond geslagen wordt. Hieraan worden de touwen vastgemaakt die de tent recht houden."

En nog veel meer vertelde oom Frits. Van zijn kampeerpartijen en van de avonturen die hij had beleefd. Eens had hij een heidebrand meegemaakt. Door onvoorzichtigheid van een roker was de heide, die in die zomer erg droog was, in brand geraakt. Met takken en scheppen zand hadden de kampeerders het vuur gelukkig nog kunnen doven, voordat het een brand kon worden.

„Pas altijd op met vuur, Karel!" waarschuwde oom zijn neefje nog eens, toen die met de tent op zijn schouder afscheid nam.

Op die vrije dag wilden Karel en zijn vriendjes naar de duinen gaan en daar de tent opzetten. Ieder had een groot pak boterhammen en een fles limonade bij zich. Ze stapten flink door en spoedig hadden ze de duinen bereikt. Daar zochten ze een mooi plekje om hun tent op te slaan. Ze vonden een heerlijk dal vlak achter de eerste duinenrij. Karel gaf aanwijzingen hoe de tent geplaatst moest worden. Dat plaatsen viel niet mee. Bij oom Frits had alles zo gemakkelijk geleken, maar nu hij het alleen met z'n vriendjes moest doen, maakte hij nogal eens een fout.

Eén keer, juist toen Han onder het zeil zat, stortte de hele tent in en de verschrikte Han lag te spartelen onder het zeil. Dat was zo'n grappig gezicht, dat de jongens maar stonden te lachen en vergaten hun arme vriendje uit zijn benarde positie te bevrijden. Eindelijk gelukte het hem onder het tentzeil uit te komen en toen hij zijn vriendjes daar zo zag staan lachen ontstond er een algemene stoeipartij. Toen ze eindelijk weer op adem gekomen waren, begonnen ze weer opnieuw met hun tent en nu lukte het beter. „Jij dat touw nog wat strakker, Han!" sprak Karel, en toen Han dat had gedaan, stond de tent prachtig en tevreden bekeken de jongens hun werk. Ze hadden er honger van gekregen. Thuis konden ze ook menig boterhammetje op, maar hier in de buitenlucht na dat harde werken, smaakte het nog eens zo lekker.

Heerlijk stil was het hier. Zacht hoorde je de zee ruisen en zo nu en dan hoorde je de stemmen van jongens, die aan de andere kant van het duin speelden.

„Weet je wat we straks gaan doen?" zei Flip. „De tent is ons

kasteel en dat moet één van ons verdedigen tegen de rovers die hier ronsluipen."

Nu, dat vonden de jongens een fijn spel. Vlug afeten maar, dan konden ze beginnen.

Maar van het spel zou niets komen, want plotseling hoorden ze de jongens aan de andere kant van het duin schreeuwen: „Brand!" Ze zagen een rookwolk boven het duin uitkomen.

„Jongens, daar is brand," riep Karel. Direct sprongen ze op en renden de heuvel op. Op de top aangekomen zagen ze de andere jongens weglopen, terwijl een stukje droog gras in brand stond. Karel herinnerde zich het verhaal van oom Frits en rende er op af, gevolgd door zijn vriendjes. Bij de brand aangekomen gooiden ze zoveel mogelijk zand op de vlammen en probeerden het vuur uit te trappen. Oei, dat viel niet mee! Het was die dag al warm en dan nog de vlammen er bij. Al spoedig stonden ze te hijgen en te hoesten. Maar gelukkig, ze wonnen heel langzaam.

„Doorgaan! Doorgaan!" hoordem ze plotseling roepen toen ze van warmte en vermoeidheid bijna niet meer konden. Even keken ze op en zagen een politieagent het duin afrennen. Weer gingen ze door en toen ook de agent dapper meehielp, was de brand gelukkig spoedig geblust.

„Zo! Hebben jullie brand gemaakt!" zei de agent nu boos. Hij had, toen hij op de Duinweg reed, rook gezien en was onmiddellijk gaan kijken. Op de jongens, die zo hard uit de duinen kwamen hollen, had hij verder niet gelet en was direct doorgerend.

Maar nu vertelde Karel het hele verhaal. „Dat verandert de zaak," sprak de politieagent en keek nu heel wat vriendelijker. „Maar jullie begrijpen wel, dat ik alles op het bureau moet melden en ik zou jullie daar graag bij willen hebben."

Nu, daar hadden de jongens niets op tegen. Eerst gingen ze hun dorst nog even lessen. De agent had ook wel trek in een bekertje limonade. Karel deed de tent dicht en het viertal ging op weg naar het politiebureau.

Verschillende mensen bleven staan. Die jongens werden opgebracht door een politieagent, dat kon je zo wel zien; maar wat raar was dat; de agent liep gezellig met ze te praten en de jongens keken zo vrolijk. Hoofdschuddend vervolgden die mensen dan hun weg. Ze wisten niet, dat het een dapper drietal was, dat helemaal niet opgebracht werd.

Op het bureau moesten ze even wachten tot de agent alles aan de commandant had verteld. Toen mochten ze binnenkomen.

De commandant zat achter een groot bureau en keek hen vriendelijk aan. Ze mochten als grote mensen op een stoel gaan zitten en moesten vertellen hoe alles gebeurd was.

Karel vertelde het verhaal van zijn oom en de commandant knikte goedkeurend.

„Jullie zijn een stel flinke jongens," zo besloot hij. „Als alle mensen 's zomers wat voorzichtiger waren met vuur, zou er niet steeds zoveel prachtig natuurschoon verloren gaan. En vuurtje stoken is natuurlijk helemaal verboden. Jullie zijn dapper opgetreden en hebben een grote brand voorkomen. Je zult er wel meer van horen." Toen kregen ze allemaal een hand en konden weer gaan spelen.

Nu, van spelen kwam niet veel meer. Steeds weer bespraken ze hun avontuur.

En van de commandant hebben ze meer gehoord. Een paar dagen later kwam de hoofdonderwijzer de klas in met een politieagent. Karel, Han en Flip werden voor

de klas geroepen en kregen daar een mooi diploma. „Voor dapper optreden," stond er op.

Met rode wangen bedankten ze de agent. Ze waren de helden van de klas, want de hoofdonderwijzer vertelde het hele avontuur.

„Straks begint de grote vacantie weer," zo besloot hij, „denk vooral aan het brandgevaar. Dit is in de zomer veel groter dan 's winters. Het duurt soms jaren voordat de schade weer is hersteld."

In de kamers van Karel, Han en Flip hangen keurig ingelijst hun diploma's en ze zijn er nog steeds erg trots op.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Oma's bril

Oma's bril was met vacantie,
Wilde ook er wel eens uit;
Op een gunstig ogenblikje,
Was hij hem gesmeerd, de guit.

Oma had het in de gaten
Toen ze neusde in de krant;
„Hé," zei ze, „zo kan 'k niet lezen;
Waar is nu mijn bril beland?"

Overal ging oma zoeken,
Overal, in elke hoek,
Maar ze had er weinig baat bij,
Want de bril bleef alsmaar zoek.

't Eerste, wat de bril verlangde,
Was een fijn, verfrissend bad,
Daarom sprong hij in de melkpan,
Toen hij er de kans voor had.

Oma had er heel geen erg in,
Wat de ondeugd had gedaan,
Toen ze in haar kleine keuken
Bij de melkpan had gestaan.

Maar de bril werd nu toch angstig,
Hij kreeg spijt van zijn besluit;
Baden in de melk was heerlijk,
Maar hoe kwam hij er weer uit?

Oma had wat dorst gekregen,
En een glaasje koude melk
zou haar nu wel lekker smaken;
Melk is immers goed voor elk.

't Pannetje kwam in beweging,
En de bril, die kraste luid,
„Wat is dat?" zei oma hardop,
Haalde toen de bril er uit.

Uit was het met de vacantie
Van de zorgeloze bril;
Naderhand kreeg hij toch nooit meer
Last van zulk een rare gril.

J. Heiloo

Leerrijke Lessen

Een haan, die in zijn eentje aan het scharrelen was in de losse aarde, vond eens een prachtige parel en bracht hem naar een man, die zich bezighield met diamanten.

„Ja," zei de haan, „als je 't mij vraagt, denk ik, dat die parel heel wat waard is, maar ik geef niettemin de voorkeur aan een korreltje graan. Daar heeft mijn hanenmaag tenminste wat aan."

Hoe vaak gebeurt het niet, ook in het gewone leven, dat we ons door onkunde laten verleiden tot domme daden? Dan zitten we soms diep in de put, omdat we dringend iets nodig hebben, dat we niet bezitten en dat ons juist daarom zo aanlokt. Komt er dan iemand in onze buurt met het begeerde voorwerp, dan voelen we de begeerte in ons oplaaien en dan hebben we rust noch duur voordat we ons zinnetje hebben gekregen en ons verlangen van het ogenblik is bevredigd. Vaak, maar al te vaak, tegen zeer grote offers.

Pietje ziet het mooie zakmesje van Hein. Sjonge, zo iets in je zak te hebben. Er zit zelfs 'n kurketrekker en een glassnijder aan. En Pietje kwijlt haast van verlangen. Hij moet en hij zal.... En daar grijpen zijn jonge vingers al naar zijn echte vulpen, een cadeau van vader. Wat zou dat? De vulpen verandert van eigenaar en Pietje is de „gelukkige" bezitter van een zakmes met kurketrekker en glassnijder. Totdat de ontgoocheling komt en samen met haar dat weeë gevoel in de maagstreek, dat er toch iets niet in de haak is.

Jongens en meisjes, denk aan de haan en de parel. Leer vooral de werkelijke waarde en het werkelijke nut der dingen te zien. Want onkunde is een groot drijfzand, waarin je door domheid dieper en dieper naar beneden wordt gezogen.

DE HAAN EN DE PAREL

ONZE WONDERE WERELD

ONDER DE VELDHEREN DIE VEEL INVLOED HADDEN OP DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD, NEEMT ALEXANDER EEN VOORNAME PLAATS IN. HIJ WERD ER IN ZIJN JEUGD TERDEGE OP VOORBEREID

ALEXANDER DE GROTE ALS JONGEN

DE NACHTEGAAL

's Avonds in de maanden April en Mei en soms ook weer in Augustus en September sta ik te luisteren naar de mooie zang van de nachtegaal.

Feitelijk bof je, als je woont in een gebied waar de nachtegaal een regelmatig gehoorde vogel is. In onze streken — het oosten van Overijsel — maakt deze beroemde zanger je 's morgens al vroeg wakker en 's avonds zingt hij je slaapliedje. Ook overdag hoor je hem regelmatig en zelfs zie je de nachtegaal.

Dat laatste valt echter niet mee en je moet de schuwe vogel dan ook heel voorzichtig trachten te naderen.

Niet overal is de vogel te zien en te horen. Ik zal je dus eerst eens vertellen, waar de nachtegaal is te vinden en hoe hij er uitziet.

De nachtegaal geeft de voorkeur aan terreinen met veel kreupelhout en ondergroei. Vooral als op die plaatsen veel brandnetels groeien, voelt de vogel er zich schijnbaar goed thuis.

De nachtegaal bouwt het nest vlak op of even boven de grond. Het is meestal goed verstopt en dus niet gemakkelijk te vinden.

De onderlaag van het nest bestaat veelal uit droge, verdorde bladeren, terwijl het verder wordt afgewerkt met haren, veren en sprietjes.

In dit nestje worden meestal vijf kleine eitjes gelegd, maar soms zijn het er ook wel vier of zes.

De echte vogelvriend gaat niet te stelselmatig zoeken naar een nachtegaalnestje. Het is gauw verstoord en dat zou natuurlijk heel erg jammer zijn.

De nachtegaal valt helemaal niet op door bonte veren. Ook is er niet veel verschil tussen mannetje en vrouwtje en evenmin tussen zomer- en winterkleed. De onderkant van het vogellichaampje is grijsachtig wit, terwijl de overige delen meer bruinrood en kastanjebruin zijn.

Ik vertelde al, dat de nachtegaal hoofdzakelijk 's morgens en 's avonds, vooral 's avonds en zelfs 's nachts gehoord wordt. Dit is eigenlijk maar gedeeltelijk waar. De vogel zingt de gehele dag wel, maar 's morgens en overdag zijn er ook heel veel andere vogels, die druk zingen. 's Avonds en 's nachts hoor je dan alléén de nachtegaal slaan.

Het liedje is zeer uitbundig en gevarieerd. Eigenlijk omschrijven kun je het niet. Het is een aaneenrijging van allerlei verschillende wijsjes, die de vogel met een grote welluidendheid en een geweldig uithoudingsvermogen uitzingt. Als je het betrekkelijk kleine vogeltje — ongeveer zo groot als een mus — ziet, verwonder je je er over, hoe zo'n krachtige, prachtige zang uit zo'n klein keeltje kan komen.

Soms hoor je een nachtegaal via een gramofoonplaat voor de radio. Het is mooi, maar duizendmaal mooier is het, als je de vogel op een stille avond zelf hoort en er stil van kunt genieten.

Probeer eens een plaats waar de nachtegaal voorkomt te weten te komen en trek er dan eens op uit om onze koninklijke zanger te beluisteren. *J. B. M. v. d. B.*

WAT ZEGT MIJN NAAM?

We kunnen in onze familienamen vijf grote groepen onderscheiden. Wanneer we weten, dat in ons land ongeveer tachtigduizend verschillende achternamen bestaan, dan wil het heel wat zeggen, dat we al die namen in niet meer dan vijf groepen kunnen onderbrengen.

Die vijf groepen zijn:

Op de eerste plaats achternamen, afgeleid van een mansvoornaam. De vorige keer hebben we het gehad over Poppo en zijn kinderen, die zich Popping, nakomeling van Poppo, noemden. Zulke achternamen, die van een voornaam zijn afgeleid — Peters van Peter, Klaassen van Klaas, Janson van Jan enzovoort — noemt men vadersnamen of met een geleerd woord patronymica.

ACHTERNAMEN

Op de tweede plaats aardrijkskundige namen; dit zijn namen, welke aanduiden, waar de eerste drager van zulk een naam vandaan kwam. Het is dan ook hier, dat we de meeste van-namen aantreffen: van Keulen, van Tilburg, van Beek, van Dam.

Op de derde plaats beroepsnamen, zoals Dekker, Koster, Smit, Timmerman.

Op de vierde plaats eigenschapsnamen, waaronder we begrijpen namen als de Groot, de Wit, de Bruin, Klein, de Goede, Goedhart en dergelijke.

Tenslotte huisnamen. In de middeleeuwen hadden de huizen in de steden nog geen nummers. Men kende ze aan een uithangbord of een gevelsteen, waarop een afbeelding of een naam was aangebracht. Zo woonde Gijsbrecht „in de Haan", Sievert „in de Zwaan", Wibren „waar de gortbaal uithing". En daarom werd Gijsbrecht al spoedig Gijsbrecht de Haan genoemd, Sievert werd Sievert Zwaan en Wibren werd Wibren Gortzak. En zo zijn er duizenden familienamen in ons land, die oorspronkelijk huisnamen waren.

We onthouden dus: onze familienamen kunnen in vijf soorten worden verdeeld: vadersnamen, aardrijkskundige namen, beroepsnamen, eigenschapsnamen en huisnamen. Elke achternaam of familienaam is bij een van die vijf soorten onder te brengen.

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

KOSTBARE GESCHENKEN

Zaken zijn zaken, dachten onze voorvaderen. En dat zij ter wille van de handel met Turkije graag op beste voet stonden met de sultan, bewijzen de geschenken, die de eerste gezant der Staten-Generaal in 1611 meekreeg naar Konstantinopel. Die geschenken bestonden uit: een kunstig bewerkte ivoren staf, drie Chinese kistjes, fraai verguld en gelakt, een grote koperen kroon en zes vergulde bakken; een keurig porseleinen servies van tachtig stuks, vier bekers van paarlemoer, een verguld harnas voor de zoon van de sultan, drie kostbare paradijsvogels; een papegaai van paarlemoer, gesloten in kristal; twee rollen fijn linnen, vuurroeren en hellebaarden; twee kunstige doosjes met veerwerk; twee ebbenhouten stoelen met violet-fluwelen zitting en gouden borduursel; twee satijnen pakken, twee paarlemoeren schalen met zilveren voeten; twee paar geborduurde handschoenen; elf kristallen bekers, een wenteltrapje met ivoren voorwerpen en tenslotte een lantaarn, gesneden uit kostbaar hout, verguld met dukatengoud en zo groot, dat iemand er met gemak in kon staan. De lantaarn was voorzien van Moscovisch glas en van binnen zat er een kroon in met twintig lampen. Al die geschenken vertegenwoordigden een waarde van toentertijd twintigduizend gulden. Daarnaast kwamen er ook nog kleinere geschenken voor de viziers, de schatbewaarders en andere hoogwaardigheidsbekleders aan het hof van de sultan. Kon het anders, dat sultan Achmet I graag zaken deed met onze voorvaderen?

BAS EN BES

Bas en Bes hebben de schaapherder Joop, die zijn enkel verzwikt had, gered en brengen in diens hut een prettige tijd door.

DAAR JOOP NOG SLECHTS HINKEN KAN, MAKEN BAS EN BES ZICH NUTTIG.

PLOTS LAAT BES EEN ALARMKREET HOREN----

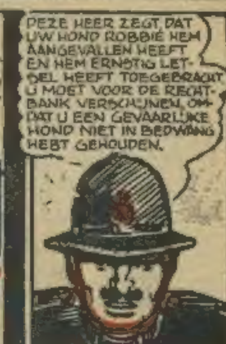

BAS EN BES WETEN JUIST OP TIJD DE SCHUILPLAATS TE BEREIKEN.

BAS EN BES WETEN, DAT HET VOOR DE SCHAAPHERDER EEN RAMP ZOU ZIJN, ALS HIJ ZIJN HOND ZOU KWIJTRAKEN. --- INTUSSEN ZEGT DE SLUWE STEKEL..

BAS EN BES WILLEN NIET DAT JOOP IN ONGELEGENHEID KOMT...

STEKEL IS IN DE WOLKEN, NU BAS EN BES TENSLOTTE TOCH IN ZIJN HANDEN ZIJN....

BAS EN BES LATEN HUN OUDE VRIEND VERDRIETIG ACHTER MAAR ZE ZIJN BLIJ, DAT HIJ EN ROBBIE NIET LASTIG GEVALLEN ZULLEN WORDEN.

BAS EN BES ZITTEN IN DE PUT, NU ZE WEER IN HANDEN VAN STEKEL GEVALLEN ZIJN.

STEKEL WORDT DOOR ZIJN SUCCES OVERMOEDIG.

STEKEL IS TE LAAT..

BAS NEEMT ZIJN KANS WAAR----

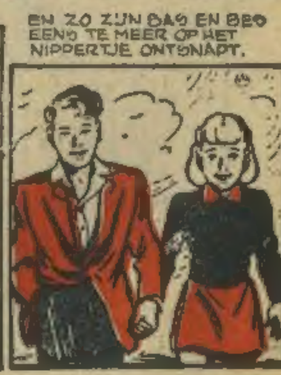
BAS EN BES SNELLEN DE HEUVEL AF, NAAR EEN BEEK.

MAAR STEKEL KOMT IN MOEILIJKHEDEN.

EN ZO ZIJN BAS EN BES EENS TE MEER OP HET NIPPERTJE ONTSNAPT.

SINDBAD de zeeman

NAVERTELD NAAR EEN OUD VERHAAL

13 Sindbad ging naar huis, maar was al spoedig weer op reis. Zijn schip werd uit de koers geslagen en strandde op een kust waar aapachtige mensen woonden, die er na een kort maar hevig gevecht met hun schip vandoor gingen en hen wanhopig op het vreemde eiland achterlieten.

14 Ze vonden een groot kasteel, doch bemerkten tot hun schrik, dat het werd bewoond door een reus, die menseneter was. Hij doodde een van hen en viel toen in slaap. Ze zochten een schuilplaats, maar konden er geen vinden en de volgende dag werd weer een van hen gedood.

15 Hun enige kans, zei Sindbad, bestond daarin, dat zij een boot maakten, terwijl de reus sliep. Ze maakten een ruw vlot van hout van het kasteel, maar toen ze afvoeren kwam de reus met nog twee makkers aanzetten en bekogelde hen met rotsblokken. Gelukkig werden ze niet geraakt.

16 Na een zware tocht kwam Sindbad weer thuis. Op een andere reis zagen Sindbad's makkers een grote koepel op een eiland en gingen ze aan land om hem te bekijken. Sindbad, die wist, dat hij het ei van een rok voor zich had, waarschuwde hen, maar zij wilden niet luisteren.

De kamelen van

Ahomed, de oude, grijze koopman was gestorven. Hij had altijd als een goed mens geleefd en zich door hard werken en zijn grote eerlijkheid een goede naam verworven in de stad en ver daar buiten. Ja, tot zelfs in Bagdad had men Ahomed gekend en ieder betreurde het heengaan van de oude man. Zijn drie zoons, Zalak, de oudste, en zijn twee jongere broers Hoessein en Amar kwamen nu in het bezit van wat aan hun overleden vader had toebehoord.

De zaak van Ahomed zouden ze gezamenlijk voortzetten en een aanzienlijke som geld zouden ze met hun drieën moeten delen. Dit deden zij, maar er was nog een ander deel van de erfenis, en daarover konden ze het maar niet eens worden.

Ahomed had hun namelijk ook nog zeventien kamelen nagelaten en die zouden ze zo moeten verdelen, dat Zalak, de oudste, de helft zou krijgen, Hoessein kreeg een derde en Amar , de jongste, een negende deel.

Maar hoe ze ook rekenden, en probeerden, ze kwamen er niet uit. Tenslotte kregen ze er ruzie over en terwijl ze daar zo stonden te twisten, kwam Hoessein op het idee, alles aan Benir, de kadi, te vertellen en hem om raad te vragen in deze moeilijke zaak.

De beide anderen vonden dat goed en zo kwamen ze overeen, dat Zalak, die toch immers de oudste was, naar de kadi zou gaan, om diens hulp in te roepen.

Benir, de kadi, was een wijs man. Zijn goede inzicht en zijn verstandige besluiten hadden hem beroemd gemaakt in het gehele land.

Toen echter Zalak bij hem kwam en hem zijn moeilijkheden voorlegde, fronste hij zijn voorhoofd en zweeg een ogenblik nadenkend. Dan verhelderde zijn gezicht en hij sprak met Zalak af, dat hij over drie dagen bij de drie broers zou komen om recht te doen.

Thuisgekomen, vertelde Zalak dit aan Hoessein en Amar en ze waren er geweldig nieuwsgierig naar wat de kadi wel voor een plan zou hebben.

Ook hun twee bedienden waren benieuwd en des avonds spraken zij er over met hun vrienden. Zo kwam het, dat in korte tijd de hele stad het wist.

Toen de dag van de verdeling der kamelen was aangebroken, stonden dan ook vele mensen op de binnenplaats van de woning van de drie gebroeders. Ze wachtten op de dingen, die zouden gaan gebeuren.

Eindelijk, daar verscheen de kadi, hoog gezeten op zijn prachtig uitgedoste kameel.

De aanwezigen weken eerbiedig uiteen, om de kadi te laten passeren. Deze reed de binnen-

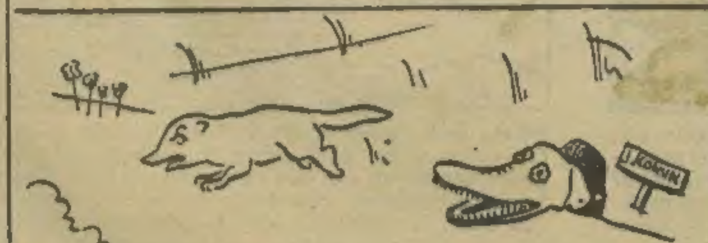
DE BEDROGEN DAS

Die laars komt heel goed van pas. Een paar bloemen zijn de ogen.

En wanneer dat lelijke roofdier, de das, komt....

....dan ziet die stommeling het voor een krokodil aan.

KLUIZENAARS ONDER DE BIJEN

Ooit gehoord over papaverbijen?

Die behoren nu juist tot de kluizenaars onder de bijen, die niets te maken hebben met honingkorven of met een leven in gemeenschappelijke woningen en die zich slechts bezig houden met hun eigen larven en alleen voor deze een woning bouwen.

Die woning is nogal eigenaardig. De papaverbij graaft in zandige wegen en paden tussen de korenvelden een kleine flesvormige holte, die loodrecht naar beneden is gericht. Ze verzamelt honing en stuifmeel, maar bijna uitsluitend op de blauwe korenbloemen, vormt het tot een soort klompje en legt het als voedsel voor de toekomstige larve op de bodem van de „fles". Dan legt de moederbij daarop het eitje.

Als de larve uitkomt, vindt zij voedsel genoeg in haar fles totdat zij voor zichzelf kan zorgen. De enige zorg, die de bij moet besteden aan haar „baby", is dat zij deze moet beschermen tegen vijanden en uitwendige gevaren en dat doet zij door de fles goed te „kurken". Dit gebeurt door de hele holte tot aan de bovenrand bij te vullen met korreltjes aarde.

Het merkwaardige hierbij is, dat die holte van binnen zorgvuldig wordt bedekt met de bloembladen van de klaproos of rode papaver (vandaar de naam van de bij). Eerst dacht men dat de bij een voorliefde had voor rood, maar dit bleek toch niet het geval te zijn en men veronderstelt nu, dat de papaverbladen, waarmee de bij het inwendige van de fles bekleedt, dank zij hun giftige eigenschappen, een soort bescherming vormen voor de larve, doordat zij het woekeren van schimmelzwammen in de fles zouden beletten.

plaats op en in het midden daarvan steeg hij van zijn kameel en gaf die over aan de bediende, die hem vergezelde.

De mensen werden stil, want de kadi hief zijn hand op, ten teken, dat hij wilde gaan spreken. Men spitste de oren, omdat niemand iets van het gesprokene wilde missen.

Met luide stem sprak nu de kadi:

„Gij, Zalak, en ook gij, Hoessein en Amar, gij hebt mij ontboden om de zeventien kamelen onder ulieden te verdelen, zoals uw overleden vader dat wenste. Welnu, ik heb, zo ge weet, over deze zaak nagedacht en nu zult ge kennis nemen van mijn besluit."

De spanning onder de toehoorders was door deze toespraak tot het uiterste gestegen en niemand durfde ook maar het minste geluid te maken.

De kadi ging verder: „Zalak, Hoessein en Amar, breng de zeventien kamelen bij mij."

De broers gingen heen en haalden de dieren uit de stal. Even later kwamen ze terug en stelden hun kamelen netjes in een rij op, vlak voor de kadi. Deze zei hierop tot zijn bediende, die achter hem stond: „Zet mijn eigen kameel er naast." De dienaar haastte zich, om aan dit bevel van zijn meester te voldoen en de kadi richtte daarna weer het woord tot de broers en zei: „Zalak, hoeveel kamelen ziet gij hier staan?"

„Zeventien van ons en een van u, heer kadi," antwoordde Zalak.

„Dat zijn dus achttien kamelen," hernam de kadi, „en gij zoudt de helft krijgen; de helft van achttien is negen stuks; welnu, neem ze, Zalak, negen kamelen is uw deel."

Dan sprak de kadi tot Hoessein: „Uw vader had u een derde deel toegedacht. Een derde deel van achttien is zes. Gij neemt dus zes kamelen, Hoessein."

Vervolgens zei de kadi tot Amar, de jongste: „Gij zoudt een negende deel krijgen, Amar, en zoals ge weet, is een negende van achttien gelijk aan twee. Neem dus twee kamelen en ook gij hebt uw deel."

Zalak had dus negen kamelen, Hoessein zes en Amar twee. Negen en zes en twee is zeventien, reken dat maar na. En er bleef dus van de achttien kamelen één over. Dat was het dier van de kadi.

Benir, de kadi, steeg op zijn kameel, wenkte zijn bediende, hem te volgen en verliet onder luide toejuichingen van de toeschouwers de binnenplaats.

Daar praatte men nog lang na over dit wijze oordeel.

E. Walters

De kleine knutselaar

BLAUW OOG
GROEN GEEL BLAUW
VLEKKEN
GEEL
A
A¹
FIG. 1
FIG. 2
OS
ORANJE
GLEUF VOOR ROEDE
12½ cM
a c c POTEN d d b 2
PLANKJE
45 cM
7½ cM
5 cM
WIELBLOKJE
HOE HET WERKT
C
2 cM
14 cM
B
1½ cM
ASSEN
ZO WORDT HET

Vechtende reptielen

We beginnen met het nauwkeurig uitzagen van de beide reptielen (fig. 1 en 2). Hierbij voor- en achterpoten afzonderlijk uitzagen en later te bestemder plaatse door middel van nietjes of dunne boutjes weer aanbrengen. Schilderen en versieren voordat men de stukken aan elkaar zet. Zo krijg je een gaaf en mooi geheel, zonder vlekken.

Het bodemplankje heeft de afmetingen 12½ bij 45 cm. De openingen (zie fig. 3) moet je zelf een beetje uitkienen. A en b zijn voor de later aan te brengen asjes, terwijl c en d de openingen zijn voor de poten van beide reptielen. De grootte van die openingen hangt af van de dikte der gebruikte houtsoort. Opening 2 (fig. 3) verschilt enigszins van de andere opening, want deze is groter en breder. Dat komt, omdat er op gerekend is, dat het reptiel, als het zich opricht, zijn staart naar beneden zwaait en die staart past dan precies in het breedste gedeelte van de opening. Bij het rechtopstaan van het beest komt die staart dus lager dan 't bodemplankje. Anders zou die staart tegen het bodemplankje klemmen met het gevolg, dat het reptiel met plankje en al zou gaan steigeren. De grootte der vierkantjes van fig. 1 en 2 is berekend op 1¼ cm.

VOOR OUDERE KNUTSELAARS

Voor het verbinden van voor-

en achterpoten met het lichaam kun je ook ronde houtjes gebruiken, vooral de stokjes waarop lollies zitten. Ze zijn mooi dun en rond en gemakkelijk pasklaar te maken. Je zorgt er alleen voor, dat de gaten in het lijf zelf een ietsje groter zijn dan die, welke je door de poten boort. Aldus krijgt het rondhoutje een beetje speling en draait het makkelijk, terwijl de gaatjes in de poten zelf iets kleiner zijn dan de dikte van de stokjes, zodat de uiteinden klem komen te zitten. De voorpoten van het langste reptiel (A) kan men ook vastlijmen op het lichaam, maar het is natuurlijker, wanneer die ledematen vrij kunnen slingeren bij het rijden.

De draden, die de lichamen in beweging brengen, bestaan uit gewoon metaal(koper)draad met lussen aan beide eindjes. Eén lus maak je stevig vast om het asje B en C en het andere eind om een stukje rondhout (lolliehoutje). Dit stukje zit door het asgaatje, aangegeven in fig. 1 en 2, en verbindt dus beide poten van het ene reptiel en zit door de staart van het andere reptiel (A).

Indien alles goed aan elkaar vastzit, gaan de reptielen tijdens het heen en weer rijden op en neer. Gewicht en wijze van draaien van A 1 geeft een enigszins onregelmatige beweging, die de werkelijkheid dichter benadert dan wanneer er een regelmatige op en neer gaande beweging plaats zou vinden.

Voor het versieren der zes ronde vlekken van A 1 kijk je maar naar de afzonderlijke tekening, die voldoende aanwijzingen geeft.

Bij secuur afwerken een aardig en goedkoop stukje speelgoed voor jullie kleinere broertjes en zusjes.

Met garenklosjes

Wat we zoal van lege garenklossen kunnen maken, zien we aan de afbeeldingen voldoende.

No 1 laat de drie klossen op elkaar zien en de kleine afbeelding een doorsnee, hoe we te werk hebben te gaan.

Aan jullie fantasie is het wel overgelaten de kandelaar zo sterk mogelijk in elkaar te zetten. Hebben we een rond stokje, dat er precies in past, des te beter. Anders moeten we er een snijden.

Van onderen doen we een klein plankje, niet alleen om het stokje van de klosjes in te steken, maar eveneens om het omkantelen te voorkomen. We kunnen ze beitsen, maar leuker nog is een fel kleurtje, zoals rood of groen.

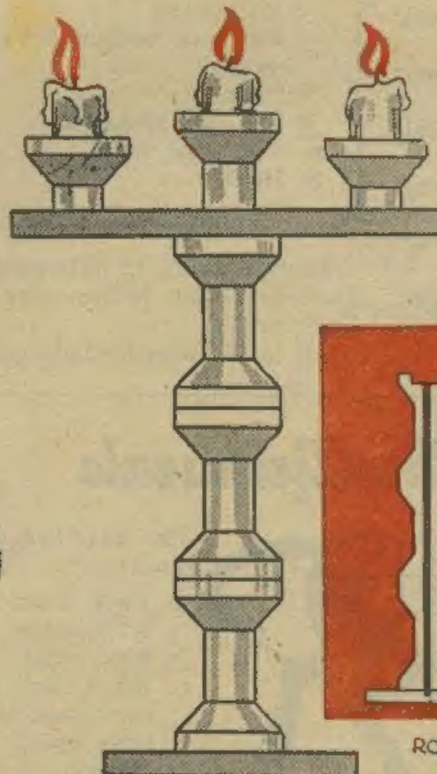
De figuur no 2 vraagt wat meer van ons geduld, maar een pientere jongen komt ook daar wel doorheen. Zoals je bovenaan ziet, hebben we daar links en rechts een half klosje genomen. De middelste wat langer, bijvoorbeeld alleen de voet er af.

En dat vrouwtje? Eén hele klos en twee halve. En hoe we die bevestigen? Wel, natuurlijk ook met een rond stokje in het midden. Van dezelfde ronde stokjes gebruiken we een paar stukjes voor de benen en daaronder twee schijfjes kurk, die gerust rond mogen zijn. De armpjes zijn natuurlijk van twee platte stukjes hout, die wij, schuin afgesneden, aan de zijkant plakken of spijkeren, of aan de achterkant.

Verf het geheel nu in leuke kleuren.

2

1

WIE PUZZELT ER MEE?

Lettergreepraadsel

LAND - KANT - MAN - BE - O - FRANS - NEN - SCHUIT - ROT - FANT - DAM - TER - LI - MER - ZI - MU - MAN - EI - IER - TIM - SPIN - BLAD - KE - MER.

In deze lettergrepen zitten negen woorden verborgen. Zoek die woorden bij elkaar en denk er aan, dat je iedere lettergreep maar één keer mag gebruiken! Om niet in de war te raken, is het het beste de gebruikte lettergrepen weg te strepen, dan zie je duidelijk wat je nog over hebt voor de volgende woorden.

Het eerste woord bestaat uit twee lettergrepen en smaakt erg lekker met boter en suiker.

Het tweede woord (4 lettergrepen): Iemand die in Rotterdam woont.

Derde woord (3 lettergrepen): Een zeer groot beest.

Vierde woord (3 lettergrepen): Iemand die muziek maakt.

Vijfde woord (2 lettergrepen): Bewoner van Frankrijk.

Zesde woord (2 lettergrepen): Daar wonen veel Ieren.

Zevende woord (3 lettergrepen): Blad van een eik.

Achtste woord (3 lettergrepen): Een ambachtsman die veel met hamer en zaag werkt.

Laatste woord (2 lettergrepen): Doet de kat als je hem over zijn kopje strijkt.

Als je alle woorden hebt gevonden, vormen hun eerste letters een modern vervoermiddel, waarvan je zelf nog wel eens gebruik zult maken als je groot bent.

Giraffepuzzle

Van links naar rechts:

1 Nauw
4 Klein vaartuig
7 Planken hut
9 Dier van de puzzle
14 Reuk
15 Van iemand, die boft, zegt men: hij heeft ..... gehad
16 Hij komt .. laat op school

Van boven naar beneden:

2 Jongensnaam
3 Plakmiddel
5 Ziet men veel in het natte seizoen
6 Steen
8 Eet een varken uit
10 Voorname stand
11 Hevig
12 Soort vogel
13 Uitbouw aan een huis

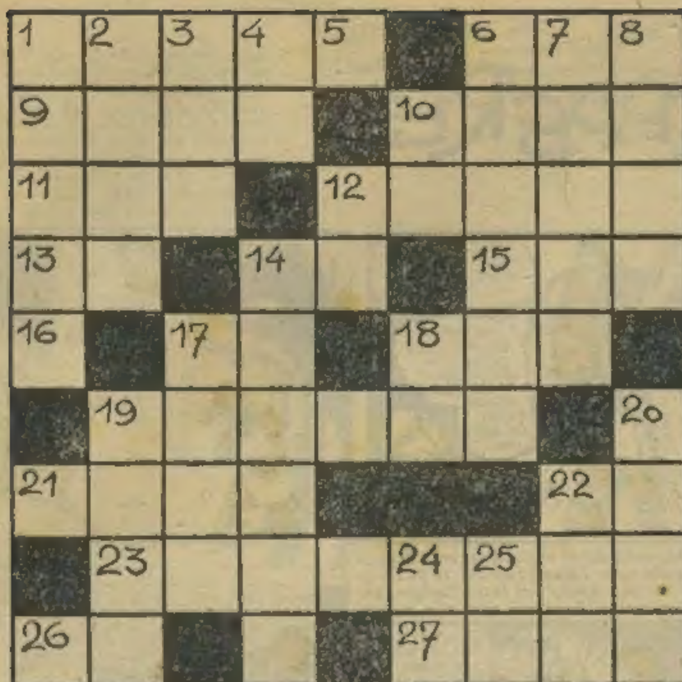
Ezeltjespuzzle

Van links naar rechts:

1 Twee stuks
3 Kameraden
9 Zwemvogel
10 Rund, dat men soms voor de ploeg spant
11 Muzieknoot en ook eilandje
11A Grond rondom een boerderij
14 Muzieknoot
15 Is het hoofd van een gezin

Van boven naar beneden:

2 Bandieten
4 Hertje
5 Voorzetsel
6 Voornaam, van hoge komaf
7 Mat. Heeft alle glans verloren
8 Boom
12 Maakt deel uit van de mast
13 Is de vrouw van 15

Kruiswoordpuzzle

Van links naar rechts:
1 Tippelen
6 Hij kan erg lekker koken!
9 Als men een getal door twee kan delen, dan is het een .... getal
10 .... bloemen hebben de kleur van bloed
11 Is een snelle loop en er zijn ook kippen in
12 Hoort vaak bij zout. Alleen in een ander vaatje
13 Een bijwoord
14 Een familielid
15 Een blikken doos
16 Veertiende letter van het alfabet
17 Krijgen we van de kip
18 Een voertuig
19 Het tegenovergestelde van nergens
21 Zit in de schoorsteen
22 Zegt men wel eens, als men verwonderd is
23 Doet het 's winters
25 Jongetje, dat je vast wel kent; zijn zusje heet Sien!
27 Verlangen

Van boven naar beneden:
1 Hoor je op school te doen
2 Als je niet blijft zitten, dan ga je ....
3 Je schrijft er mee
4 Ander woord voor plus
5 Veertiende letter van 't alfabet
6 Komt bij het voetballen voor, maar je doet het niet met je voeten!
7 Het ruikt erg lekker!
8 Een kleine ronde vrucht, die lekker smaakt!
10 Muzieknoot
12 Hoofd van het gezin
14 Een jongensnaam
17 Zie 9 van links naar rechts
18 Meisjesnaam. Ook losplaats voor schepen
19 Tegenovergestelde van west
20 Een redelijk wezen
22 Een ander woord voor kip
24 Tegen je vrienden zeg je jouw, maar tegen grote mensen ..
25 Wij

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

KAMRAADSEL

1 Half; 2 Arm; 3 Rond; 4 Dom; 5 Lang; 6 Oom; 7 Pond; 8 End; 9 Neef.

Op de bovenste rij lees je van links naar rechts: hardlopen.

INVULPUZZLE

g	s	s	r	h	V	A	C	b	b	b	e	e
i	t	t	a	E	r	p	l	A	e	l	z	e
e	a	r	T	n	ij	p	a	k	N	a	e	n
r	a	O	t	g	d	e	x	k	g	T	l	d
i	R	o	e	e	a	l	o	e	e	e	I	j
G	t	p	n	l	g	s	n	r	l	n	n	E

KRUISWOORDPUZZLE

B	A	L		M	O	L
O	S		K		P	A
K		R	A	T		T
	K	A	R	E	L	
M		T	E	L		K
E	L		L		L	A
S	O	M		M	A	T

PADDENPUZZLE

			E					
	P	A	D					
	R	A	A	M				
	A	R	M	O	E	D	E	
B	A	D		L	E	E	R	
	L		H	E	N	K		O
				N		E	E	M
				S	I	N	T	

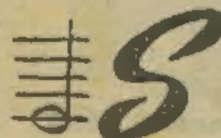
Spreekwoordenrebus

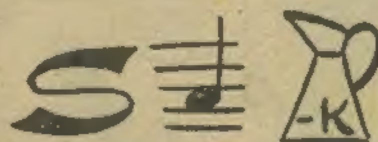
BOTER OP ZIJN
HOOFD HEBBEN

Deze uitdrukking wil zeggen: iets op zijn geweten hebben, verkeerd gedaan hebben. Veelal wordt er nog een waarschuwing aan toegevoegd: Wie boter op zijn hoofd heeft, ga niet in de zon zitten. Boter smelt namelijk heel gauw in de warme zon. Evenzo, wie iets verkeerds gedaan heeft, wie iets op zijn geweten heeft, kome maar liever niet in het volle daglicht; hij kan zich beter schuilhouden, zodat men hem niet opmerkt; hij heeft immers boter op zijn hoofd!

ONZE SPREEKWOORDENREBUS

Hamid, de dappere

Een roversbende in de woestijn maakt zich van de goederen van een koopman meester en de aanvoerder gooit een zak met goud naar zijn slachtoffer. Dat is al heel vreemd, en sjeik Hamid, die er meer van wil weten, volgt de bende naar haar schuilplaats in een oude ruïnenstad. Daar volgen ze een grijsaard, die in hen vijanden ziet.

Zo is dan verklaard, waarom indertijd de koopman, wie men alles had afgenomen, een zak met goud en juwelen kreeg toegesmeten! Nog zijn Hamid en Pepi bezig de kostbaarheden te bewonderen, als de roverhoofdman met zijn bende binnenstuift.

